

ओरल/मौखिक एन्थेलमिन्टिक्स

- प्रस्तावना
- एन्थेलमिन्टिक्स
- सामान्य साइड इफेक्ट र सावधानी
- सामान्य सल्लाह
- तपाईंको डाक्टर संग कुराकानी
- एन्थेलमिन्टिक्सको भण्डारण

प्रस्तावना

एन्थेलमिन्टिक्स भनेको मानव शरीरबाट परजीवी कीरा (हेलमिन्थेस) निर्मूल गर्ने औषधी हुन्। हेल्मिन्थ संक्रमण सबैभन्दा सामान्य संक्रमणहरू मध्ये एक हो, विश्वको जनसंख्याको एक ठूलो अनुपातलाई प्रभावित गर्दछ, खास गरी उष्ण प्रदेशहरूमा। विकासशील देशहरूमा तिनीहरू सार्वजनिक स्वास्थ्यको लागि ठूलो खतरामा पर्दछन्, र कुपोषण, एनीमिया, इओसिनोफिलिया (सेतो रक्त कोषको सामान्य तह भन्दा उच्च), र निमोनिया निम्त्याउँछन्। वर्म्सबाट मानिसमा संक्रमण को कारणमा राउन्डवर्म्स, टेपवार्म र फ्लुक्स समावेश छन्।

१. राउन्डवर्म्स:

राउन्डवर्म्सले मानव पाचन पथलाई सताउन सक्छ, विशेष गरी सानो आन्द्रा। यी परजीवीहरू हुन् र जीवित रहन, फिड र प्रजननको लागि मानव शरीर प्रयोग गर्दछन्। तिनीहरू मानवीय आन्द्रामा बस्छन् र तिनीहरूका अण्डाहरू मलमा पार गर्दछन्। संक्रमण वा तिनीहरूका अण्डाबाट दूषित पानीको पिसेको माध्यमबाट संक्रमण हुन्छ। दूषित स्रोतहरू जस्तै फोहोर हात, झिंगा र अन्य कीराहरूबाट पनि संक्रमण हुन सक्छन्। राउन्डवर्म संक्रमणको साथ सामान्यतया देखिने लक्षणहरू मतली, पेटको दुखाइ, पखाला र पेरियानल खुजली हुन्।

धेरै व्यक्तिहरूमा राउन्डवर्म संक्रमणले कुनै लक्षण देखाउँदैन। प्रायः जसो व्यक्तिहरूले मलमा वाओर्म देखेपछि डाक्टरलाई देखाउँछन्।

२. टेपवार्महरू:

टेपवर्म संक्रमण वा अण्डा वा लार्वा (सानो युवा किरा) बाट दूषित खाना वा पानी पिउँदा हुन्छ। यदि तपाईंमा टेपवार्म लार्वा प्रवेश भएमा, ती तपाईंको आन्द्रामा वयस्क टेपको कीरामा विकास हुन्छ (आन्द्राको संक्रमण)। आन्द्राको टेपवर्म संक्रमण प्रायः हल्का हुन्छन्, सामान्य लक्षणहरू वाकवाकी र कमजोरी हुन्।

टेपवर्म संक्रमण भएका केहि व्यक्तिहरूलाई उपचारको आवश्यक पर्दैन, किनकि टेपवर्म आफैले शरीरबाट बाहिर निस्कन्छ। तपाईंले आफ्नो मलमा कुराहरू नदेखेसम्म तपाईंलाई यो थाहा नहुन सक्छ कि तपाईंलाई टेपवर्म संक्रमण छ।

३. फ्लुक्स:

फ्लोक संक्रमणका कोटीहरू छन् जुन मानिसमा रोगजनक हो: रगत, आन्द्रा, कलेजो र फोक्सोको संक्रमण। सामान्यतया फ्लुकी वर्महरू भएको ताजा पानीमा पौडी खेलेर वा सम्पर्कबाट यसको कीराहरूबाट संक्रमित हुन्छ। लक्षणहरू सामान्यतया भारी संक्रमणहरूमा मात्र देखिन्छन् र सामान्यतया ज्वरो, पीडा, र इओसिनोफिलिया समावेश गर्दछ।

एन्थेलमिन्टिक्स

हाड कोड् मा पंजीकृत एन्थेलमिन्टिक्स मौखिक खुराक फारममा उपलब्ध छन् जस्तै ट्याब्लेटहरू। यदि तपाईंसँग कुनै लक्षणहरू छन् र यसबाट संक्रमित भएको शंका छ भने, तपाईं कुनै पनि औषधिहरू प्रयोग गर्नु अघि डाक्टरको राय लिन सल्लाह लिनुपर्छ। सामान्यतया प्रयोग हुनेहरू मेबेन्डाजोल र यसको एनालग फ्लुबेन्डाजोल, प्राजिकान्टेल र पायरेन्टल हुन्। लेभामिसोल र पाइरभिनिम जस्ता अन्य पहिले नै प्रयोग भइसकेको छ।

मेबेन्डाजोल, फ्लुबेन्डाजोल र पाइरेन्टल राउन्डवर्म संक्रमणको लागि संकेत गरिएको छ। मेबेन्डाजोल र फ्लुबेन्डाजोलले राउन्डवर्मलाई ग्लुकोजको प्रयोगबाट रोक्दछन् र यस बिना नै राउन्डवर्मका कोषहरूले आफ्नो ऊर्जा आपूर्ति गुमाउँछन् र चाँडै मर्दछन्। जहाँसम्म, पाइरन्टलले गँड्यौलालाई पक्षाघात गरेर काम गर्दछ र गँड्यौलाहरूले आन्द्राको भित्तामा "आफ्नो पकड हराउँछ" र प्राकृतिक प्रक्रियाबाट प्रणालीबाट बाहिर जान्छ।

प्राजिकान्टेल दुबै ट्यापवर्म संक्रमण र फ्लु संक्रमणको लागि संकेत गरिएको छ। यो गम्भीर spasms र गँड्यौलाको मांसपेशिको पक्षाघातको कारण काम गर्दछ।

सामान्य साइड इफेक्ट र सावधानी

एन्थेलमिन्टिक्स	सामान्य साइड इफेक्टहरू	सावधानी
१. मेबेन्डाजोल / फ्लुबेन्डाजोल	- पेट दुख्ने - पखाला	उच्च खुराक दिइएका बिरामीहरूलाई रगत

	• टाउको दुखाई • चक्कर	गणना र कलेजोको कार्यसँग नजिकबाट अनुगमन गरिनु पर्छ • हेपेटिक कमजोरी भएकाहरूमा उच्च-खुराक उपचार अनुपयुक्त हुन सक्छ
२. प्राज़िकान्टेल	• टाउको दुखाई • पखाला • चक्कर • तन्द्रा • मलाइज • पेट असुविधा • मतली • बान्ता	• अक्टुलर वा मेरुदण्डको सिस्टेरिकोसिस बिरामीहरूमा प्रयोग गर्नु हुँदैन (लार्वा फार्ममा टेपवार्मको साथ टिश्यु संक्रमण) • बिरामीहरूलाई चेतावनी दिनुपर्दछ कि प्राजिकिन्तेलले चक्कर आउँछ वा निन्द्रा आउन सक्छ र यदि प्रभावित छ भने उपचारको क्रममा २४ घण्टा सम्म गाडी वा मेसिन चलाउनु हुँदैन।
३. पाइरेन्टल	• मतली र बान्ता • एनोरेक्सिया • पेट दुख्ने • पखाला	• हेपेटिक कमजोरीका बिरामीहरूमा सावधानीका साथ प्रयोग गर्नुपर्दछ • अनुहार वा निन्द्रा रिपोर्ट गरिएको छ। यदि प्रभावित छ भने, ड्राइभ वा मेसिनरी संचालन नगर्नुहोस्।

सामान्य सल्लाह

- यदि तपाईं संक्रमित हुनुहुन्छ भने, निर्देशन अनुसार औषधि लिनुहोस्। यसको अधिक नलिनुहोस् र यसलाई तपाईंको डाक्टरले निर्देशन गरे भन्दा धेरै चोटि नलिनुहोस्।

- तपाईंको संक्रमण खाली गर्न मदतको लागि, निर्देशन को रूपमा पूर्ण कोर्स पूरा गर्नुहोस्।
- संक्रमण को पुनरावृत्ति रोक्न को लागी:
 - नितम्बको वरिपरिको क्षेत्र कोर्ने बाट जोगिनुहोस्।
 - साबुनले हात र औंलाहरू धुनुहोस्, विशेष गरी खाना खानु अगाडि र शौचालय प्रयोग गर्नु अघि।
 - दिन र रात कडा अंडरप्यान्ट लगाउने। तिनीहरूलाई दैनिक परिवर्तन गर्नुहोस्।
 - उपचार पछि धेरै दिनको लागि खाली वा भिजम्पिंग द्वारा बेडरूमको भुँइ सफा गर्नुहोस्। ड्राई स्वीपिंगबाट जोगिनुहोस् जसले धुलो जगाउँछ।
 - शौचालयको सीट सफा राख्नुहोस्।
 - उपचार पछि सबै ओछ्यान र पायजामा धुनुहोस्।
- काँचो मासुका खानाहरू नखानुस् जस्तै सुँगुर, गाईको मासु र माछा।
- यात्रा गर्दा, बोतलबंद पानीको प्रयोग गर्नुहोस् र आफैले सफा नगरेसम्म काँचो तरकारीहरू नखानुस्।

तपाईंको डाक्टर संग कुराकानी

- उत्तम उपचार विकल्पको लागि तपाईंको डाक्टरसँग कुराकानी गर्नुहोस्। तपाईंको डाक्टरले तपाईंको अवस्था र औषधि प्रति तपाईंको प्रतिक्रिया विचार गरिसके पछि तपाईंको लागि सबै भन्दा उपयुक्त औषधि लेख्दछ।
- यदि तपाईंका लक्षणहरू केहि दिन भित्र सुधार भएन, वा यदि ती झन् खराब भए भने, तपाईंको डाक्टरसँग जाँच्नुहोस्।
- केही एन्थेलमिन्टिक्सले अन्य औषधीहरूसँग अन्तर्क्रिया गर्न सक्छ। तपाईंले लिनुहुने औषधिहरूको बारेमा डाक्टरलाई सूचित गर्नुहोस्, अधिक काउन्टर औषधि सहित, ताकि तिनीहरूले निर्णय गर्न सकुन् कि एन्थेलमिन्टिक तपाईंको लागि सुरक्षित छ कि छैन।
- तपाईंको चिकित्सकलाई तपाईंको मेडिकल ईतिहास बताउनुहोस्, किनकि केहि रोगहरूले विशेष सावधानी अपनाउने उपायहरू पुर्याउन सक्छ।
- तपाईंको डाक्टरलाई सूचित गर्नुहोस् कि तपाईं गर्भवती हुनुहुन्छ वा स्तनपान गराउँदै हुनुहुन्छ भने किनकि केही मौखिक एन्थेलमिन्टिक्स गर्भवती वा स्तनपान गराउने महिलाले लिनु हुँदैन।
- यदि तपाईंले कुनै लक्षण वा साइड इफेक्टको अनुभव गर्नुभयो भने एन्थेलमिन्टिक्समा सम्बन्धित छ भने तुरुन्तै चिकित्सा सल्लाह लिनुहोस्। तपाईंको डाक्टरले तपाईंको औषधि समीक्षा प्रकारको गर्न सक्छ।

एन्थेलमिन्टिक्सको भण्डारण

एन्थेलमिन्टिक्सलाई चिसो र सुक्खा ठाउँमा राख्नुपर्दछ। लेबलमा निर्दिष्ट नभएसम्म, औषधि फ्रिजहरूमा भण्डार गर्नु हुँदैन। यसका अतिरिक्त, औषधिजन्य दुर्घटना रोक्न बच्चाहरूको पहुँच भन्दा टाढा ठाउँमा उचित रूपमा राख्नुपर्दछ।

स्वीकृति: औषधि कार्यालयले व्यावसायिक लेख तथा गुणवत्ता आश्वासन (PD&QA) लाई धन्यवाद दिन्छ जसले यस लेखको तयारीमा महत्वपूर्ण योगदान पुर्याएका छन्।

औषधि कार्यालय
स्वास्थ्य विभाग
डिसेम्बर २०२०